

ISTARSKA REGIONE
ŽUPANIJA ISTRIANA

SKUPŠTINA / ASSEMBLEA

ZAPISNIK

3. SVEČANA SJEDNICA

održana 25. rujna 2017. godine

Pazin, 25. rujna 2017.

ZAPISNIK

sa 3. (svečane sjednice) Skupštine Istarske županije, održane 25.09.2017. godine u Pazinu (ponedjeljak), u dvorani ISTRRA Spomen dom u Pazinu

OBILJEŽAVANJE

25. RUJNA - DAN ISTARSKE ŽUPANIJE

i

70. OBLJETNICA PARIŠKE MIROVNE KONVENCIJE

VIJEĆNICI SKUPŠTINE ISTARSKE ŽUPANIJE:

R. b	VIJEĆNIK	LISTA	PRIM.
1.	Valter Drandić	IDS – HNS – ISU-PIP – HSLs – Zeleni	
2.	Furio Radin	IDS – HNS – ISU-PIP – HSLs – Zeleni	
3.	Zvonko Liović	IDS – HNS – ISU-PIP – HSLs – Zeleni	
4.	Cinzia Poček Kranjec	IDS – HNS - ISU-PIP – HSLs – Zeleni	
5.	Eleonora Kotiga Vaš	IDS – HNS - ISU-PIP – HSLs – Zeleni	
6.	Vili Rosanda	IDS – HNS - ISU-PIP – HSLs – Zeleni	
7.	Marija Kadoić Balaško	IDS – HNS - ISU-PIP – HSLs – Zeleni	
8.	Tedi Chiavalon	IDS – HNS - ISU-PIP – HSLs – Zeleni	
9.	Suzana Ladavac	IDS – HNS - ISU-PIP – HSLs – Zeleni	
10.	Nevia Poropat	IDS – HNS - ISU-PIP – HSLs – Zeleni	
11.	Josip-Anton Rupnik	IDS – HNS - ISU-PIP – HSLs – Zeleni	
12.	Vedrana Gregorović Hrvatinić	IDS – HNS - ISU-PIP – HSLs – Zeleni	
13.	Petar Macura	IDS – HNS - ISU-PIP – HSLs – Zeleni	
14.	Vladimir Buršić	IDS – HNS - ISU-PIP – HSLs – Zeleni	
15.	Zdenko Pliško	IDS – HNS - ISU-PIP – HSLs – Zeleni	
16.	Jasna Bolić	IDS – HNS - ISU-PIP – HSLs – Zeleni	
17.	Miloš Bajić	IDS – HNS - ISU-PIP – HSLs – Zeleni	
18.	Tamara Brussich	IDS – HNS - ISU-PIP – HSLs – Zeleni	
19.	Frančesko Andreja	IDS – HNS - ISU-PIP – HSLs – Zeleni	
20.	Bruno Stermotić	IDS – HNS - ISU-PIP – HSLs – Zeleni	
21.	Sandro Jurman	IDS – HNS - ISU-PIP – HSLs – Zeleni	
22.	Robert Velenik	IDS – HNS - ISU-PIP – HSLs – Zeleni	
23.	Irena Peruško	IDS – HNS - ISU-PIP – HSLs – Zeleni	
24.	Boris Rogić	IDS – HNS - ISU-PIP – HSLs – Zeleni	
25.	Davor Komar	IDS – HNS - ISU-PIP – HSLs – Zeleni	
26.	Vanda Poropat	IDS – HNS - ISU-PIP – HSLs – Zeleni	
27.	Marino Baldini	SDP - HSU - HSS – SDSS – IL	
28.	Ljerka Peruško	SDP - HSU - HSS – SDSS – IL	
29.	Radovan Cvek	SDP - HSU - HSS – SDSS – IL	
30.	dr.sc. Sanja Radolović	SDP - HSU - HSS – SDSS – IL	

31.	Milio Bulić	SDP - HSU - HSS – SDSS – IL	
32.	Silvano Hrelja	SDP - HSU - HSS – SDSS – IL	
33.	Goran Subotić	SDP - HSU - HSS – SDSS – IL	
34.	Mirjana Galo	SDP - HSU - HSS – SDSS – IL	
35.	Monika Udovičić	HDZ	
36.	Jurica Šiljeg	HDZ	
37.	Mr.sc. Tatjana Tomaić	HDZ	
38.	dr.sc. Dubravko Marković	HDZ	
39.	Aleksa Vale	HDZ	
40.	Damir Grünbaum	Živi zid	
41.	Damir Prodan	Živi zid	
42.	Gordana Čakić	Živi zid	
43.	dr.sc. Tea Golja	MOST	
44.	Ladislav Turčinović	MOST	
45.	Divna Radolović Rosanda	MOST	

DNEVNI RED :

1. Otvaranje svečane sjednice Skupštine Istarske županije povodom 25. rujna - Dana Istarske - prigodni govor predsjednika Skupštine Istarske županije Valtera Drandića
2. Erik Fabijanić, predsjednik Skupštine Primorsko-goranske županije – prigodni govor
3. FRANJO HABULIN, predsjednik Saveza antifašističkih boraca i antifašista Republike Hrvatske - prigodni govor
4. VALTER FLEGO, Župan Istarske županije - prigodni govor
5. STJEPAN MESIĆ, bivši predsjednik Republike Hrvatske – prigodni govor
6. ANTON KLIMAN, zastupnik Hrvatskog sabora- izaslanik predsjednika Sabora RH – prigodni govor
7. OLEG BUTKOVIĆ, izaslanik Predsjednika Vlade Republike Hrvatske, Andrije Plenkovića.- prigodni govor
8. KOLINDA GRABAR KITAROVIĆ, Predsjednica Republike Hrvatske – prigodni govor
9. VALTER DRANDIĆ- zatvaranje svečane sjednice

BEZ NAJAVE

* VOKALNA SKUPINA ROŽICE POZICIONIRANA JE NA PRAKTIKABLAMA

Vokalna skupina Rožice Gimnazije Pazin - izvodi

1. „Lijepa naša domovino“ - državna himna
2. „Krasna zemljo“ - županijska himna (Aplauz).

VODITELJICA DUBRAVKA SVETLIČIĆ:

Dame i gospodo,

Poštovani uzvanici želim vam srdačnu dobrodošlicu na današnju svečanost.

Signore e signori, gentili ospiti, ho l'onore di salutarvi cordialmente e porgervi il benvenuto a Pisino e nella nostra splendida Istria.

Zahvaljujem Antei Hrelja i Mirti Krsnik na izvedbama državne i županijske himne te pozivam predsjednika Skupštine Istarske županije gospodina Valtera Drandića da pozdravi uzvanike i otvori svečanu sjednicu .

Invito il presidente dell'Assemblea della Regione Istriana il signor Valter Drandić a salutare i presenti e aprire la seduta solene.

(Aplauz).

AD- 1 Otvaranje svečane sjednice Skupštine Istarske županije

- **Dana Istarske županije – prigodni govor predsjednika Skupštine Istarske županije VALTERA DRANDIĆA**

VALTER DRANDIĆ – DAN ISTARSKE ŽUPANIJE (Pazin, 25.09.2017.)

- Poštovana gospođo predsjednice Republike Hrvatske
- Poštovani istarski župane
- Egregio presidente della Regione Istriana (Aplauz)
- Poštovane vijećnice i vijećnici Istarskog sabora
- *Stimate Signore e Signori consiglieri*
- Poštovani gosti i uzvanici,

Srdačno Vas pozdravljam i otvaram Svečanu sjednicu Istarskog Sabora u povodu Dana Istarske županije i 70. obljetnice Pariške mirovne konferencije.

Zahvaljujem se na odazivu i upućujem poseban pozdrav (popraćeno aplauzima)

- Predsjednici Republike Hrvatske gospođu Kolindu Grabar Kitarović, (Aplauz) ovdje sa svojim savjetnicima :Ana Marijom Kirinić, Matom Radinićem, Natalijom Knelina i Ivanom Črnić
- Izaslanika predsjednika Hrvatskog Sabora - saborskog zastupnika Antona Klimana,
- Izaslanika predsjednika Vlade RH, Olega Butkovića - ministra mora, prometa i infrastrukture,
- Saborske zastupnike iz Istre: Borisa Miletića, Giovannija Sponzu, Tulia Demetliku, Silvana Hrelju i Peđu Grbina,
- Stjepana Mesića, bivšeg predsjednika Republike Hrvatske,
- Erika Fabijanića, predsjednika Skupštine Primorsko-goranske županije,
- Zamjenice Istarskog Župana - Sandru Čakić Kuhar i Giuseppinu Rajko i zamjenika Fabrizia Radina,
- Gradonačelnike i načelnike gradova i općina Istarske županije,
- Župana Općine Izola (Igor Kolenc), županju i podžupanju Općine Hrpelje – Kozina i predstavnika Općine Koper,
- Pročelnike upravnih tijela i službi IŽ,
- Predstojnika Ureda Državne uprave u IŽ, Draženka Janjuševića

Dozvolite mi da

S osobitim poštovanjem pozdravim sve ovdje prisutne, a i sve ostale:

- Istarske partizane - borce NOR-a, članove udruga antifašista i branitelje Domovinskog rata,
- Franju Habulina, predsjednika Saveza antifašističkih boraca i antifašista Republike Hrvatske,
- Tomislava Ravnića, potpredsjednika SABA RH i predsjednika Saveza udruga antifašista Istarske županije, te
- Izaslanstvo Saveza antifašista Primorsko-goranske županije.

Pozdravljam i sve prisutne predstavnike:

- nacionalnih manjina,
- vjerskih zajednica,
- pravosuđa, policije, vatrogasaca i hrvatske vojske,
- gospodarstva i obrtništva,
- zdravstva i socijalne skrbi,

- školstva i obrazovanja, kulture i tehničke kulture, sporta, visokog školstva i znanstveno-istraživačkih institucija,
- predstavnike umirovljenika, sindikata, javnih ustanova i trgovačkih društava, te
- predstavnike sredstava javnog informiranja

Pozivam Vas da minutom šutnje odamo počast preminulim borcima NOR-a, braniteljima iz Domovinskog rata te svim civilnim žrtvama rata i poraća.

Svi prisutni u dvorani ustaju)..

Hvala i slava im!.

Hvala!

Ljudi Istre su se za demokraciju, antifašizam, poštivanje i zaštitu ljudskih prava već odavno jasno odredili i sami izborili, a Pazinskim su odlukama to i definitivno potvrdili.

Hvala još jedanput svima koji su u tim procesima sudjelovali, i koji su za tu plemenitu ideju žrtvovali i dali svoju mladost, svoje živote.

Istra danas se ne želi stalno vraćati u prošlost, Istra ne živi na sukobima ni „lijevih“ i „desnih“ (ili kakogod ih netko zvao), Istra danas živi na razvoju, napretku, i to ne samo ekonomskom...

Naša ideologija, ideologija Istre, vrlo je jednostavna:

MIR, SLOBODA, CONVIVENZA;
PACE, LIBERTA, SUŽIVOT. (Aplauz).

Ljudi Istre imaju samo jedan jednostavni, ljudski, građanski, otvoreni pristup u kojem, bilo tko dojde u Istru i prihvati njena načela, taj naš poluotok, to naše srce od njega učini Istrijana. I ne morate se roditi kao Istrijan, ne, ...ono ča je bitno razumiti da ta naša zemlja, to naše more, mi ljudi činimo Istrijane.

Često čujemo: „Lako vama, vi imate turizam, poljoprivredu, bogati ste,... ???

Koliko mi je drago i koliko se radujem tom našem uspjehu, toliko sam u stvari žalostan, jer ako npr. imamo danas napredniju poljoprivredu od Slavonije, koja ima puno bolje prirodne uvjete od nas, onda tu nešto ne valja... onda u ovoj zemlji treba nešto promijeniti.

Npr. turizam je za mnoge ljude sinonim Istre, a naš turizam koji čini trećinu hrvatskog turizma, u Istri je tek druga, treća gospodarska djelatnost, gospodarska grana.

To je ta naša forza Istre, u raznovrsnoj djelatnosti, u visokoj kvaliteti, a posebna je snaga mnoštvo „malih“, sposobnih, konkurentnih poduzeća, obrta, OPG-ova, u raznim djelatnostima...

Sve je više poduzetnih ljudi, i sve je jača sinergija privatnog i javnog sektora, ... Svi delaju za još bolju Istru..

A ča je ustvari ta Istra:

Svi znaju - Istra je poluotok, ima svoj teritorij, svoje more, rijeke, doline, planine. Sve smo to donijeli sa sobom u našu zemlju Hrvatsku. Istra ima palače i konobe, beton i suhozid, Arenu i kažun. Istra ima Istarski ipsilon, ceste, puteve i staze; aerodrom, luke, željeznicu i Parenzanu. Istra ima vodu, kanalizaciju, plin, struju, obnovljive izvore energije i WI-FI.

Istarsko urbano i istarsko ruralno isprepliću se po cijelom ovom našem poluotoku, ali Istra ima bogatu, složenu i često tešku povijest. Istra ima Istrijane, Hrvate i Talijane, Srbe i Bošnjake, Albance i Slovence,... Istra ima dvojezičnost-bilinguismo. Istra ima svoje dijalekte. Istra ima i svoje mitove, ... Velog Jožu., ali Istra ima kulturu. Istra ima roženice, mih i harmoniku. Istra ima rock i folk. Istra ima tradiciju.

Istra je najrazvijenija Hrvatska regija i to s ponosom ističemo, jer nemamo čega se sramiti. Istra ima svoje autohtone proizvode i istarsku hranu, agroturizam. Istra i njezino gospodarstvo, suvremeni turizam, nova poljoprivreda, postali su sinonimi napretka koji svakodnevno pridonose ravnoteži između često protivnih interesa ovog teškog modernog doba.

Istra ima jasnu ideju ČA JE. Istra je politična i živi Istrijanstvo. A Istrijanstvo je način života, tradicija, kultura - identitet koji premošćuje razlike između nacionalnih, društvenih, ekonomskih i socijalnih identiteta. Istrijanstvo se danas prvenstveno živi kroz razne jasne i održive projekte, otvoreno za sve, za one koji su tu u prolazu, koji su tu privremeno, povremeno, stalno ili zauvijek.

Živimo u svitu komunikacija, medija, kadi svaki od nas dobiva informacije o svima, kadi ne samo da se morete uspoređivati s vašim susedima, morete se usporediti s bilo kojim čovikom, sa svim ljudima iz cilega svita. Mi se tih usporedbi ne plašimo, naprotiv, stalno se uspoređujemo s najboljima i stalno gledamo prema onima koji su bolji od nas i oni su nam izazov da mi budemo još bolji..

Danas posvećujemo ovu svečanost i Pariškom mirovnom sporazumu. Nakon 70 lit vjerujem da moremo otvoreno reći - Pariški mirovni sporazum za Istru je bila pobjeda, ali je i nažalost mnogima donio i tešku životnu prekretnicu. Trebalo je hrabrosti za otići, a trebalo je i hrabrosti za ostati.

Sve je to Istra prebrodila i to je prošlost, ne možemo je promijeniti, ali moramo itekako učiti.

La storia può essere maestra se la si legge nella sua interezza, nelle parti che ci piacciono e quelle che non ci piacciono, perchè solo se conosciamo correttamente il passato, tutto il passato, possiamo dire chi siamo e di quale memoria vogliamo essere eredi.

E davvero possiamo dire che, dopo tutte le tragedie della guerra e dopoguerra, in quei tempi prese corpo il nuovo sogno dell'Europa unita. Non solo per le capacità dimostrate nel sapersi risollevare dalle macerie, ma soprattutto nel promuovere insieme le prime forme di comunità europea, nella convinzione che solo un regime di libertà e di giustizia sociale allargato a più Stati fino a comprendere tutta l'Europa, avrebbe potuto salvare la pace dalla minaccia di altre terribili guerre, che pur troppo son successe

Questo è l'ideale per cui vale la pena di lavorare, l'unico ideale capace di salvare la vera indipendenza dei popoli.

Nove generacije okrenute su budućnosti i brine i njih i nas nas Europa, ... brine nas budućnost. Budućnost koju se može nazrijeti, ako nije previše oblačno, nešto kao Ujedinjene države Europe. San koji sanjaju generacije, san koji je danas u velikoj krizi zbog povratka nacionalnih egoizama, prvenstveno na valu migracija – tog fenomena suvremene epohe, ali i Brexita.

Ne znamo što nam nosi budućnost, da li će Europa opstati, da li će se razvijati ili će možda nestati, ali Istra ne može zaboraviti svoju humanističku i europejsku tradiciju, koja je temelj naše kulture i zato vjerujem da će Republika Hrvatska razvijati svoju politiku u pravcu jačanja, poboljšanja, a ne odustajanja od projekta Europa.

Sigurno nas čekaju složena vremena, ali optimizam i vjera nam dolaze od naših predaka koji su jasno znali izrazili tu svoju nadu:

Citiram: „Europska ideja se kreće. Može momentalno zastati ili lagano skrenuti, ali nitko je ne može zaustaviti. To je kao rijeka koja nestaje u dnu doline, ali nakon podzemnog toka izlazi kao jezero ili kao novi izvor.“

Vjerujem da će u toj rijeci Istra i Hrvatska znati dobro plivati i dati svoj maksimalni doprinos.

Sretan Vam Dan Istarske županije!

Vi auguro ogni bene!

Želim Vam svako dobro!

Hvala.

(Aplauz).

VODITELJICA:

Zahvaljujem gospodinu Valteru Drandiću i pozivam gospodina Erika Fabijanića, predsjednika Skupštine Primorsko-goranske županije da vam se obrati u ovoj svečanoj prigodi.

Invito il signore Erik Fabijanić, presidente dell'Assemblea della Regione Isonzo-montana a rivolgersi ai pesenti. (Aplauz)

AD – 2 ERIK FABIJANIĆ, predsjednik Skupštine Primorsko-goranske županije- prigodni govor

ERIK FABIJANIĆ:

Grazie.

Poštovana predsjednica Republike Hrvatske,

Poštovani meritum, predsjednik Republike, gospodin Stjepan Mesić,

Cari domaćini Valter Drandić i Župan Valter Flego,

Care consiglieri e consiglieri della Regione Istriana

Drago mi je da vas opet vidim, drago mi je da sam opet pozvan i da vas mogu pozdraviti u ime Primorsko-goranske županije i našeg Župana Zlatka Komadine. (Aplauz). Pogotovo mi je drago da sam bio i na otvaranju ove izložbe koja podsjeća na tragičnu prošlost ovih krajeva, ali ne samo ovih krajeva, nego iz ove moje ili naše strane Učke Primorsko-goranske županije, dramu, kada bih bio osoban, onda bih rekao prošla i moja obitelj¹. Sličnu dramu, vrlo sličnu dramu, prošli smo i prije četvrt stoljeća kroz Domovinski rat. Zato mene ne samo osobno, nego ja mislim da dijelimo isti stav i s ove i s one strane Učke, itekako zabrinjava evociranje na neku drugu prošlost i revizionizam ove povijesti koju smo danas vidjeli na izložbi i koja je itekako dobro argumentirana.

Ono što je naša odlika i s ove i s one strane Učke, sjećajući se na tu bolnu prošlost, je ta da se uspjela ta bol koja postoji prevladati zato što su narodi i narodnosti s ove i s one strane Učke odlučili zacijeliti te rane i gledati u budućnost. I zato još više zabrinjava revizionizam povijesti koji se danas aktualno događa u ovoj Hrvatskoj.

Primorsko-goranska županija, Istarska županija, ne evociraju samo svoju bolnu prošlost, Primorsko-goranska i Istarska županija i danas surađuju s ove i s one strane Učke. Podsjetit ću samo na projekte koji su nam vrlo slični Kaštijun i Marišćinu koje je vezano za zbrinjavanje otpada, podsjetit ću na suradnju koja je vezana za prevenciju od požara, stvar koja je nažalost ovog ljeta u svim krajevima Hrvatske bila itekako aktualna, podsjetit ću isto tako i na nešto puno prigodnije, barem što se tiče većine stanovništva, a to je Učkarski sajma, ali isto tako i gledamo u budućnost sa novim ekološkim projektima zato što nam je očuvanje okoliša i s ove i s one strane Učke itekako prioritet zato što je to temelj za razvoj kvalitetnog turizma.

I na kraju bih ipak završio na način da se vraćam u antifašizam i sve bih vas pozdravio sa živjela antifašistička Istra.

Hvala. (Aplauz).

VODITELJICA PROGRAMA :

Zahvaljujem gospodinu Eriku Fabijaniću.

A sada poslušajmo vokalnu skupinu Rožice- izvedbu kompozicija:

1. «Sve još miriše na nju»
  2. «Istra Terra Magica»
- (Izvide dvije najavljene kompozicije).

VODITELJICA :

Zahvaljujem vokalnoj skupini «Rožice» i pozivam predsjednika Saveza antifašističkih boraca i antifašista Republike Hrvatske, gospodina Franju Habulina da vam se obrati.

Invito ora il presidente dell'Unione dei combattenti antifašisti della Repubblica di Croazia il signor Franjo Habulin a salutare i presenti.
(Aplauz).

AD – 3 FRANJO HABULIN, predsjednik Saveza antifašističkih boraca i antifašista Republike Hrvatske – prigodni govor

FRANJO HABULIN:

Cijenjeni visoki gosti, uzvanici
Dragi domaćini
Dragi prijatelji
Drugarice i drugovi !
(Aplauz).

Izuzetno mi je zadovoljstvo što Vas mogu pozdraviti na današnjoj svečanoj sjednici Skupštine Istarske županije posvećene Danu Istarske županije i 70. obljetnici Pariške mirovne konferencije. S posebnim zadovoljstvom pozdravljam učenike NOB-e. Isto tako pozdravljam Hrvatske branitelje.

Potpisivanje Pariškog mirovnog sporazuma o razgraničenju sa susjednom Italijom nakon 2. svjetskog rata prvorazredni je događaj. Međunarodna zajednica priznaje suverenitet Republici Hrvatskoj nad Istrom, Rijekom, Dalmatinskim gradovima i otocima i pravo da se taj teritorij vrati FNRJ odnosno Hrvatskoj i Sloveniji.

Ovaj međunarodni diplomatski uspjeh ne bi bilo moguće ostvariti bez prethodne vojne pobjede NOV na čelu sa J.B.T. (dugotrajni aplauz s skandiranjem : TITO, TITO, TITO...) čija je IV armija 2. svjetski rat završila osvojivši Trst. Ne bi bilo moguće bez Pazinskih odluka iz 1943. godine kojima se narod Istre jasno opredijelio za priključenje matici zemlji Hrvatskoj. Zatim odluke ZAVNOH-a i AVNOJA o priključenju Istre, Rijeke i ostalih okupiranih krajeva Hrvatske. I konačno presudno je utjecalo na ishod Pariške konferencije masovno sudjelovanje naroda Istre, Hrvata, Talijana i Slovenaca u NOB i ogromne žrtve koje su podnijeli u toj borbi. Upravo u zajedničkoj antifašističkoj NOB inspiriranoj Titovom politikom jednakosti (Dugotrajni aplauz), ravnopravnosti i socijalne pravde, stvorena je prekretnica čija je bit u Istri u bratskoj convivenzi i antifašističkoj fratelanzi, čime su prekinute tragične više stoljetne međusobne traume. Osimski sporazum iz 1975. godine kao jedan od najvećih uspjeha Titove vanjske politike, smirio je povijesne strasti na Jadranu i postavio čvrst temelj prijateljskih odnosa sa susjednom Italijom. Da nije bilo antifašističkog pokreta, da nije bilo Tita koji je vodio pokret (Dugotrajni aplauz), Hrvatske u današnjim granicama ne bi bilo. To je ono što moraju znati (Aplauz) mlade generacije i to je ono što trebaju izučavati u školama.

Živimo u vremenu u kojem divlja nasilje nad povijesnim istinama. Danas je u Hrvatskoj ofanziva neoustaštva, koje želi nakon 72 godine izgubljene bitke i konačno rat, pretvoriti u lažnu pobjedu. Bez imalo morala i skrupula, često se pozivajući na kršćanstvo, širi se mržnja koju je upravo ustaštvo utjelovilo kroz svoje zločine. Javnom scenom dominiraju intelektualni hohštapleri koji preuzimaju ulogu glasnogovornika ekstremne

desnice. Medijima defiliraju rigidni iskonski desničari, zaognuti plaštem akademskih titula koje međutim ne mogu sakriti njihovo falsifikatorsko djelovanje. Na kraju kolone su, mada najglasniji i najradikalniji ordinarni primitivci iz kojih neskriveno suklja plamteća mržnja prema svima koji ili ne misle kao oni ili se nisu spremni pokoriti. «Ili se pokloni ili se ukloni» bila je jedna od parola što su obilježile ustaški režim i njegov karakter.

Izražavamo ozbiljnu zabrinutost zbog falsificiranja povijesti, relativizacije NOB, ali i uspostavljanja nove društvene paradigme, zasnovane na reliktima zločinačke tvorevine, koja se zvala NDH.

Na sve ove opasnosti zasad nema adekvatnog i aktivnog odgovora društvenih i političkih snaga u našem društvu, kao ni organa aktualne vlasti. Znači li to radikalno i definitivni otklon od političke platforme zapisane u Ustavu RH ili njezino reaformiranje.

Danas su u Hrvatskoj opasnosti i antifašizam i demokracija.. Ne bi bilo dobro da val revizionizma i relativiziranja ustaštva potopi sve ono što je Hrvatsku činilo kulturnom, naprednom, razvijenom, civiliziranom i europskom državom.

Svega toga moramo biti svjesni, ne samo mi ovdje okupljeni, nego i svi građani RH. Svega toga moraju biti svjesne mlade generacije, jer oni će u Hrvatskoj živjeti. Zato je i na njima golema odgovornost da odrede kakva će ta Hrvatska biti sutra. Na njima je, u krajnjoj liniji da obrane ono za što se borila golema većina hrvatskih branitelja u Domovinskom ratu. Jer za profašističku, netolerantnu, ksenofobičnu Hrvatsku, oni se nisu borili. Danas su u parku položeni vijenci, odana je počast svima onima koji su dali doprinos i koji su svoje živote ugradili u slobodnu i samostalnu Republiku Hrvatsku. Uvjerenja sam da njihove žrtve i naponi nisu bili uzaludni.

Dragi prijatelji, dragi domaćini!

Čestitam Vam Dan županije.

Neka živi slobodna, antifašistička, demokratska RH, zemlja ravnopravnih građana.

(Dugotrajni aplauz).

VODITELJICA :

Zahvaljujem gospodinu Franji Habulinu na govoru i pozivam župana Istarske županije, gospodina Valtera Flega da preuzme riječ.

Invito il presidente della Regione il signor Valter Flegoa prendere la parola.

(Aplauz).

AD – 4 VALTER FLEGO, Župan Istarske županije – prigodni govor

VALTER FLEGO:

*Poštovana gospođo predsjednice Republike Hrvatske,
Poštovani gospodine ministre i izaslanice predsjednika Vlade Republike Hrvatske,
Poštovani gospodine zastupniče i izaslanice predsjednika Hrvatskog sabora,
Poštovani predsjedniče Skupštine Primorsko-goranske županije,
Poštovani počasni građanine Istarske županije,
Egregio presidente dell'Assemblea regionale,
Poštovani predsjedniče Saveza antifašističkih boraca i antifašista Hrvatske,
Poštovani predsjedniče Saveza antifašista Istarske županije,
Spoštovani župan Općine Izole ni spoštovana županja Općine Hrpelje-Kozina,
stimati consiglieri,
coleghe gradonačelnici inačelnici,*

*drugaric i drugovi,
poštovani branitelji
(Aplauz),
spettabili ospiti
dragi gosi.,*

kao prvo dopustite mi da naglasim da ovom svečanošću obilježavamo i 70. godišnjicu od potpisivanja Pariških mirovnih ugovora kojima su se države potpisnice obvezale na poduzimanja svih mjera kako bi se osiguralo poštivanje ljudskih prava i svih temeljnih sloboda pojedinca.

Svaka se zemlja potpisnica tada još obavezala da će poduzeti potrebne korake kako bi spriječila ponovno rađanje bilo kakvih fašističkih ili drugih političkih ili vojnih organizacija, koje za cilj imaju uskraćivanje demokratskih prava svih građana.

Na današnji dan, 25. rujna, obilježavamo i, za našu Istru izuzetno važan, Dan Istarske županije, te se ujedno prisjećamo najznačajnijih događaja u našoj povijesti. Davne 1943. godine, donesene su slavne Pazinske odluke o pripojenju Istre matici Hrvatskoj.

Con questo atto di coraggio l'Istria ha dimostrato chiaramente di promuovere la democrazia, l'antifascismo, il rispetto dei diritti umani e minoritari, la convivenza, il plurilinguismo e la multiculturalità.

Zato Dan Istarske županije za nas nikad nije samo puko okupljanje, niti dan kada ćemo ponavljati jedne te iste fraze ili parole o našim vrijednostima ili o onome što ova regija predstavlja.

Mi u Istri svakodnevno potvrđujemo da duboko vjerujemo u temelje postavljene prije više od 7 desetljeća i da po njima živimo vaki dan i odgajamo našu djecu.

Antifašizam u Istri bio je i ostao neokaljan, te ga i danas baštinimo kao jednu od naših temeljnih vrijednosti, duboko ukorijenjenu u istarsko tlo. / **L'antifascismo in Istria è stato ed è rimasto intatto e oggi lo custodiamo come uno dei nostri valori basilari.**

Važno je, stoga, iznova ponavljati kako su Istrijani bili prvi u Europi koji su se suprotstavili okupatoru i kako je upravo Istra kolijevka antifašizma. (Aplauz).

Od njegovih početaka, pa sve do danas, u Istri se žive antifašističke vrijednosti. One su vidljive u našoj otvorenosti, one su vidljive u zajedništvu svih naših ljudi.

L'Istria è la regione esempio in Croazia, una regione che da sempre costruisce ponti di collaborazione e amicizia e rispetta le specificità proprie ma anche degli altri.

Antifašistička borba prestala je kapitulacijom Sila osovine, ali nažalost, borba za antifašističke vrijednosti i poštivanje antifašizma nije prestala sve do danas. (Aplauz).

Umjesto da se čitava Hrvatska ponosi dijelom svoje prošlosti, koji je upisan kao temelj stvaranja hrvatske države i europske zajednice, tu istu prošlost neki nastoje ocrniti, revidirati ili prikazati kao nešto što to nije.

Morali smo zato, mi u Istri, ustati protiv svakog pokušaja blaćenja antifašizma (Aplauz), zato što je takav naš istarski duh morali smo i moramo, jer to dugujemo svim našim borcima i svima onima koji su nas takve odgojili.

I upravo zato, ne možemo i nećemo zatvarati oči kada neki u Hrvatskoj pokušavaju legitimira nama ne vjerojatno neki neprihvatljiv pozdrav ili kada se mijenjaju imena trgova i ulica. (Dugotrajan aplauz- auuu...). Nama je to neprihvatljivo. Na to ćemo uvijek upozoravati i glasno se suprotstavljati, jer takvim se činovima pokušavaju potkopavati sve ono zašto se godinama borilo i ozbiljno se narušava ugled Republike Hrvatske u međunarodnoj zajednici. Naime, kažu, a tako su nas i u školi učili da je povijest učiteljica života, no nažalost neki još uvijek nisu ništa iste učiteljice života naučili. I zato je potrebno prisjećati se, ponavljati istinu, njegovati i baštiniti antifašizam. (Aplauz).

Jer braneci antifašizam, mi branimo demokraciju, a time i stvaramo jamstvo za budućnost. Time poručujemo svima da se nikada više nećemo vratiti u mračna vremena, već ponosno idemo naprijed, spremni na sve izazove koji su pred nama.

Naši borci i borkinje ustrajali su u svim svojim idealima, nisu se predavali do zadnjega. Svojim životnim putem, svojom borbom i svojim radom, oni su postavili čvrste temelje za našu generaciju i generacije koje slijede te nas time trajno zadužili, a nama je da poučeni tom bolnom povijesti, bolnim iskustvima, napokon započnemo sa stvaranjem društva bez starih i novih mržnji, društva koje će biti, uz svo poštovanje prošlosti, ipak okrenuto budućnosti i boljem životu svih naših građana.

Non dobbiamo essere tormentati dal passato, specialmente nei periodi in cui ci sono tanti altri problemi da affrontare.

Neprestanim vraćanjem unatrag mi propuštamo ono što je pred nama stvarajući nažalost pritom stare-nove sukobe.

Rješenje je, stoga, drage prijateljice i prijatelji, u još jačem povezivanju, u isticanju onog što nam je zajedničko. Civilizacijska je to nužnost našeg vremena, humana potreba budućnosti i najbolja brana tragičnoj sudbini čovječanstva u ratnim sukobima, koje se ne smiju nikada nigdje ponoviti.

Istra se time vodi u svemu što radimo svaki dan. Okrenuti boljem sutra, gradimo jednu još uspješniju regiju, regiju koja se želi mjeriti sa najnaprednijima u Europi.

Per vari aspetti l'Istria è oggi la prima in Croazia e ne siamo molto contenti perché ogni successo è la conferma che siamo sulla via giusta dello sviluppo e del progresso.

Upravo zato, već danas moramo razmišljati o našoj budućnosti i budućnosti naše djece jer kako kaže jedna mudra izreka... „Ako ne razmišljaš o svojoj budućnosti, onda je ne možeš ni imati»

Moramo se, stoga, zapitati u kakvoj će Istri živjeti naša djeca za 5, 10, 20 godina i već danas moramo posijati sjeme čije će plodove sutra brati naša djeca. (Aplaz).

La riflessione comune sul futuro è molto importante perché è nostro compito creare un domani migliore, per noi e per le future generazioni.

Danas više nego ikad ranije svijet se susreće s brojnim izazovima koji su prvenstveno posljedica globalizacije, kapitalizma, brzorastućeg tehnološkog napretka, ali i prijetnji koje se tiču sigurnosti, klimatskih promjena i prirodnih katastrofa.

Upravo zbog svega toga, često čujemo da se svijet i cjelokupno čovječanstvo danas nalaze na prekretnici.

Stoga, aktualna pitanja s kojima se danas moramo uhvatiti u koštac uvelike odredit će naše sutra.

Sta a noi continuare a sviluppare una regione di successo, su misura di ogni cittadino.

Za neke stvari dovoljno je osvrnuti se na primjere dobre prakse najrazvijenijih europskih regija te iste primijeniti kod nas. I ne, nismo toliko specifični da dobre prakse ne bi mogle živjeti ovdje.

Najrazvijenije europske regije u korak su s digitalnom revolucijom te se sve više okreću tzv. pametnim rešenjima. pametnim gradovima, pametnim regijama koje teže ka cjelovitom i održivom razvoju, visokoj kvaliteti ljudskog života, ali i znatnoj većoj razini odnosa prema prirodnoj okolini.

Navedeno želimo primjenjivati i mi tu doma u Istri, kako bi naša Istra bila pametna regija, bio regija, regija koja će i dalje čuvati i promovirati svoje specifičnosti i svoj regionalni identitet, ali će pritom biti okrenuta ka budućnosti.

Stoga, u narednom razdoblju naši će napor biti usmjereni upravo na nastavku širenja uvođenja širokopojsnog pristupa internetu, razvoju tzv. čistog prometa, poticanju STEM obrazovanja, daljnju izvrsnost u turizmu, razvoj bio regije itd., itd.

Provodit ćemo vrlo konkretne i dugoročne mjere kojima ćemo osigurati ekološki, društveno i gospodarski stabilno okruženje za sadašnje i buduće naraštaje.

Nastavit ćemo sa započetim, ali i brojnim novim projektima na području zdravstva, obrazovanja, turizma, gospodarstva, obrtništva, poljoprivrede. Naime, naši su napor proteklih godina bili usmjereni na podizanje kvalitete, bilo da govorimo o turizmu, o poljoprivredi, o školstvu ili o zdravstvu.

Danas nam je na tim područjima potreban jedan novi iskorak, jedna nova forca, kako bismo bili još konkurentniji te u korak sa svjetskim trendovima.

Na području školstva zato na primjer želimo jedan novi iskorak u smislu nadogradnje Visoke tehničko-poslovne škole - Politehnike Pula, odnosno osnivanja Istarskog veleučilišta sa novim i modernim smjerovima i programima, kao i uvođenja građanskog odgoja u naše srednje škole.

Pred nama je i novi iskorak u zaštiti okoliša i s tim smo ciljem izgradili Centar za gospodarenje otpada koji će uskoro započeti s radom. Također, učinit ćemo i iskorak po pitanju zaštite izvorišta čiste pitke vode, posebice u ruralnim sredinama Istre za što je poduzeće IVS samo ove godine povukao preko 50 milijuna kuna iz EU fondova.

Isto vrijedi i za poljoprivredu gdje će novi iskorak značiti još snažnije povezivanje vrhunskih naših proizvoda u maslinarstvu, vinogradarstvu, OPG-ova s turizmom kako bi im pomogli konkurirati na globalnoj razini.

Poštovane Dame i gospodo, signore e signori

popis svega onoga što je pred nama uistinu je dugačak i ne dvojim kako ćemo, kao i do sada, zajednički ostvariti sve što smo si zamislili, sve što smo predvidjeli.

Dopustite mi da vrlo u kratkom podsjetim samo na neke od kapitalnih investicija koje nas vrlo brzo očekuju.

Izgradnja nove Opće bolnice u Puli u punom je tijeku, a njezin je dovršetak planiran za kraj iduće godine.

Očekuju nas značajno ulaganje u dnevnu bolnicu i jednodnevnu kirurgiju Opće bolnice Pula za što smo dobili 38,4 milijuna kuna bespovratnih sredstava iz EU fondova.

Jedan od značajnih EU projekt je i nadogradnja našeg Sveučilišnog kampusa, a brojna su i izdvajanja Županije u školsku infrastrukturu diljem Istre.

Nastavljamo i s projektom rekonstrukcije i dogradnje domova za starije i nemoćne naše sugrađane, kako bismo povećali smještajni kapacitet i smanjili danas nažalost jako duge liste čekanja, te ujedno našim umirovljenicima omogućili kvalitetniji boravak, jer su nas oni za to i zadužili.

Također, aktivno radimo na pripremi europskih projekata kako bismo nastavili s uspješnim povlačenjem europskih sredstva. Već sada u našoj bazi spremnih projekata imamo spremnih 20 novih strateških projekata, prvenstveno iz područja turizma, obrazovanja, kulture i zaštite okoliša.

Spomenuo bih ovdje i projekt „Put istarskih kaštela“ kojim želimo umrežiti istarske kaštele, spojiti kulturu i turizam te projekt revitalizacije Limskog zaljeva, kojeg želimo adekvatno oživiti i turistički vrednovati.

Nastavljamo i s uvođenjem Zavičajne nastave, koja je ušla u sve vrtiće osnovne škole, ulazi i u srednje škole, ali isto tako izradit ćemo i priručnik za odgojitelje i nastavnike kako bismo čuvali naše kulturno nasljeđe i promovirali naš regionalni identitet.

Želim ovdje posebno istaknuti i kako nećemo odustajati niti od zagovaranja decentralizacije, za nas uvijek aktualne teme, a koje se nažalost drugi sjete samo par dana pred izbore.

Najočitiji primjer kojeg smo uvijek isticali i danas ću ga istaknuti je bivša vojna imovina u vlasništvu države, koja je nažalost danas napuštena i devastirana.

Po tom pitanju do sada je napravljeno nevjerojatno malo što je neobjašnjivo i neodgovorno posebice kad znamo koji je ogromni razvojni potencijal upravo u tim zonama i koliko bi novih ljudi moralo i trebalo tamo raditi.

I zato zagovaramo decentralizaciju te spuštanje ovlasti na niže i građanima bliže razine, kako bi sami mogli upravljali svojim razvojem.

Sve što smo postigli, poštovane dame i gospodo, zasluga je našeg zajedništva i povrh svega marljivosti i radišnosti istarskog čovjeka. Svim se tim vrijednim ljudima ja se želim od sveg srca zahvaliti na svakodnevnom radu, na entuzijazmu, na ljubavi za svoj kraj.

Zato smo i ove godine ponosni na vrhunske rezultate u turizmu, ponosni smo na indeks razvijenosti, na i BDP naše Istre, najrazvijenije regije u Hrvatskoj nakon Grada Zagreba, ponosni smo na broj nezaposlenih, ponosni smo na rast zaposlenosti i na svaki rezultat i priznanje.

Vogliamo che l'Istria continui a essere la forza locomotrice del progresso, una regione che faccia da esempio alle altre e sia su misura della nostra gente.

S tom mišlju, poštovane građanke i građani Istre, želim završiti i svim vama i svim nama od srca čestitati Dan Istarske županije!

Auguri per la Giornata della Regione Istriana!

Ogni bene, sve najbolje.

(Dugotrajni aplauz).

VODITELJICA:

Zahvaljujem našem Županu, gospodinu Vateru Flegu.

Sada pozivam gospodina Stjepana Mesića, predsjednika RH od 2000- do 2010. godine da uzme riječ.

(Dugotrajni aplauz uz skandiranje. STIPE, STIPE, STIPE...)

Chiedo la parola al presidente della Repubblica di Croazia dal 2000. al 2010.

AD – 5 STJEPAN MESIĆ, bivši predsjednik Republike Hrvatske

STIPE MESIĆ:

Gospođe i gospodo, dragi prijatelji, drugarice i drugovi (aplauz), Meni je drago da vas mogu tako pozdraviti, upravo one drugarice i drugove kojima zahvaljujemo da mi danas uopće imamo Hrvatsku, a to su oni (Aplauz), koji su nam ostvarili Hrvatsku u II svjetskom ratu i branitelji koji su je obranili u posljednjem ratu. (Aplauz).

Danas mi je drago biti ovdje u Istri, uvijek volim doći u Istru, ali kada je Dan Istarske županije, kada je Dan Istre, sada je potrebno biti ovdje i dati podršku svima vama koji ste uvijek na pravoj strani. (Dugi aplauz uz skandiranje : Tito,Tito, Tito...)

Ima onih koji ne razumiju što se događa danas u svijetu, u Europi, jedan pomahnitali desni populizam prisutan je u mnogim zemljama Europe, pa ga ima i kod nas i pokušaj da se izjednače pod jednim imenom, kaže : svi totalirizmi su isti. Nisu isti! Nije isto Jasenovac i Goli Otok. U jasenovac su išli oni koji su različiti ili po vjeri ili po svome uvjerenju, političkom uvjerenju ili po naciji ili po, bitno je da je različit i smrt mu je bila namijenjena. Na Goli Otok su išli oni koji su ili bili privrženi Sovjetskom savezu ili jednostavno im je bilo podvaljeno, pa je netko iz nekih razloga nekoga uputio na Goli Otok. A zašto je to bilo ? Uvijek se moramo pitati zašto se nešto događa? Pa kada je Jugoslavija na čelu s Titom dala odgovor (Aplauz – skandiranje: Tito,Tito,Tito...) Sovjetskom savezu i Staljinu da ne prihvaća onaj sustav koji za nas nije bio prihvatljiv, a to je onaj sustav koji je bio u Sovjetskom savezu i koji je bio kod satelita Svjetskog saveza. Dakle, koja je opasnost onda bila ? Crvena armija je bila u Mađarskoj, bila je u Rumunjskoj, bila je u Bugarskoj. Dakle, opkoljena onima koji su željeli promijeniti situaciju u Jugoslaviji, pa time i u Hrvatskoj. I tko je mogao stati na stranu Crvene armije ako bi krenula, a provokacije su svakodnevnice bile na granici, tko bi stao na stranu Sovjetskog saveza? Upravo oni komunisti koji su mislili da je istina na strani Sovjetskog saveza. I zato je na određeni način vlast htjela izolirati te ljude. Druga jer stvar koji je režim bio na Golom Otoku. To je bio loš režim, ali moramo reći zašto se to događalo.

I danas kada imamo mnoge one koji jednostavno kroz današnje prilike, kroz današnje standarde gledaju ono što se događalo prije 50 ili 60 godina, ali onoga čega moramo biti svjesni ne može se izjednačavati naš put u demokraciju sa putevima drugih. Nije ni svaki socijalizam bio isti. Ja bih volio da oni koji kažu da je svaka socijalistička zemlja ista da odu malo u Sjevernu Koreju, - ja sam tamo bio, - pa da vide kako tamo izgleda put u komunizam.

A što je komunizam ?

Komunizam je jedna mega ideja koja je neostvariva, a put su rekli prema tom neostvarivom cilju bio je socijalizam, koji opet u svakoj zemlji je bio različiti. Međutim, ono što, vjerojatno mnogi iz neznanja ne znaju, jednostavno u školama ne uče dovoljno istine, oni koji pokušavaju revizionizmom vratiti ovu zemlju i naš narod u neke druge okvire ili neke druge sadržaje.

Ja moram reći, fašizam je opasnost. To zlo koje je bilo najveće u povijesti, antifašizam je u povijesti svijeta, najveće zlo. I danas imate onih koji žele izjednačiti jednu mega ideju koja je neostvariva i ono što smo imali u ostvarenju, jer je fašizam bio zločin u ideji i u izvedbi do kraja zločin. I danas ako netko to zaboravlja čini samo ponovno zlo ili pokušava stvoriti zlo, a to mu nećemo dozvoliti. (Aplauz).

Zato je važno danas da od Istre uče i ostali dijelovi Hrvatske (Aplauz - Tito, Tito...) da treba biti na pravoj strani, a ovdje ste čuli govornike prije mene, Istra je to uvijek bila i ostati će.

Hvala vam lijepa.

/Dugi aplauz).

VODITELJICA:

Zahvaljujem gospodinu Stjepanu Mesiću.

A sada će vam se obratiti gospodin Anton Kliman, saborski zastupnik i izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora.

Invito il signor Anton Kliman, deputato parlamentare, delegato del presidente del Parlamento Croato a rivolgersi ai presenti, prego.

(Aplauz).

AD - 6 ANTON KLIMAN, saborski zastupnik i izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora – prigodni govor

ANTON KLIMAN:

Poštovana Predsjednica Republike Hrvatske,
Poštovani predsjedniče Skupštine Istarske županije, gospodin Drandić,
Poštovan Župane, gospodin Flego,
Poštovani izaslaniče Predsjednika Vlade, ministre Butković,
Poštovani predsjedniče Republike u miru, gospodine Mesić,
Gospođe i gospodo, gradonačelnici, načelnici i vijećnici,
Cijenjeni uzvanici,

Dopustite mi prije svega svima vama u ime Predsjednika Hrvatskog sabora i osobno čestitati Dan Istarske županije i 70. obljetnicu Pariškog mirovnog sporazuma kojim je na međunarodnoj razini potvrđena volja Istrijana o priključenju Istre domovini Hrvatskoj.

U povijesti svakog naroda postoje datumi koji imaju posebnu težinu. Za nas Istrijane, za Hrvatski narod, za svakog istinskog domoljuba i za Republiku Hrvatsku to je 25. rujna 1943. kada su potvrđene već prethodno donesene odluke istarskih narodnih predstavnika o priključenju Istre matičnoj zemlji Hrvatskoj, a koje su sažete u Proglasu od 13. rujna iste godine. Svi koji su pročitali taj proglas lako će zaključiti da je to jedan od najsnažnijih izraza hrvatskog domoljublja u našoj nacionalnoj povijesti. Možemo reći da je ne samo Proglas nego i čitav taj mjesec rujna bio vrhunac domoljubnog zanos Istrijana i njihovog masovnog uključivanja u tadašnji Narodno oslobodilački pokret. Uskoro je i ZAVNOH potvrdio te odluke i proglasio Istru dijelom federalne države Hrvatske. Trebale su, međutim, proći još gotovo dvije godine do konačnog oslobođenja zemlje, a onda još gotovo dvije godine do konačnog međunarodnog priznanja, stvarnog povijesnog priznanja pripadnosti Istre Hrvatskoj.

Kako danas obilježavamo 70. godišnjicu Pariških mirovnih sporazuma valja istaknuti i velik doprinos tome i istarskog katoličkog svećenstva pod vodstvom monsignora Bože Milanovića. (Negodovanje dijela prisutnih – Aooo...zvizduk) kada su crkvene matične knjige bile temeljni dokaz o hrvatskom karakteru Istre. Katoličko svećenstvo znalo je da je trajna narodna i domovinska dobrobit iznad ideološke konstelacije. Danas kada je Hrvatska demokratska država i članica Europske unije, kada je naša granica gotovo posve otvorena prema susjednim zemljama članicama Unije, a uskoro kada postanemo članica Schengenskog prostora neće biti graničnih zapreka između Hrvatske i susjednih zemalja Unije. Još više vidimo koliko su pazinske odluke bile povijesno važne i dalekosežne. Ponosni smo na ovaj spomen dan, ponosni smo na naše domoljube kako one u II svjetskom ratu tako i hrvatske branitelje u Domovinskom ratu. Svi oni zaslužni su da Istra danas je dio slobodne, neovisne Hrvatske, u kojima sve mogućnosti razvoja Istra je to znala iskoristiti tijekom proteklih četvrt stoljeća, siguran sam da će znati i u budućnosti.

Hvala. (Aplauz).

VODITELJICA:

Goran Kauzlarić bend je istarski glazbenik multi instrumentalist i kantautor iz Buja. Njegove su pjesme izvedene na sve tri autorska albuma, a najčešće snježeva o ljepoti Istre ili o istarskom čovjeku.

Danas u pratnji Gorana Griffa nastupaju Elvis Dobrilović na basu i Erle Đurđević na udaraljka.

Goran Kauzlarić Griff e un misucista Istriano multi instrumentalista e canta autore da Buje. I sui brani sono stati pubblicati iz 4 album da autore e nella maggior parte dedica le canzoni sono dedicate alla bellezza dell'Istria e ala gente che li vive.

Poslušajmo sada pjesmu «Bela Ciao».

Izvede pjesmu «Bella Ciao». (Aplauz).

VODITELJICA:

Čuti ćemo kasnije još nekoliko skladbi.

A sada pozivam izaslanika predsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra mora, prometa i infrastrukture, gospodina Olega Butkovića da vam se obrati.

(Aplauz).

AD – 7 OLEG BUTKOVIĆ, izaslanik predsjednika Vlade Republike Hrvatske – prigodni govor

OLEG BUTKOVIĆ:

Poštovana gospođo Predsjednica Republike Hrvatske,

Poštovani izaslanice Predsjednika Hrvatskoga sabora,

Poštovani saborski zastupnici,

Gospodine Mesiću,

Poštovani Župane,

Predsjedniče Županijske skupštine,

Gradonačelnici i načelnici iz područja Istarske županije,

Drage Istranke i Istrani,

Pozdravljam vas u ime Predsjednika Vlade Republike Hrvatske, gospodina Andrije Plenkovića (Aplauz), u čijem sam izaslanstvu ovdje s vama na obilježavanju današnje svečanosti kao i u svoje osobno ime.

Na današnji se Dan prisjećamo povijesne odluke iz 1943. godine kojom je Istra sjedinjena s maticom Hrvatskom, ali i Pariške mirovne konvencije kojom je prije 70 godina u okviru tadašnje države priznat suverenitet na području Istre, Cresa, Lošinja, Zadra, Lastova i Palagruze. Presudni su to dani za suvremenu hrvatsku povijest koji govore mnogo o turbolentnim prilikama koje su tada vladale na području današnje Hrvatske

Naša Istra kao i uvijek je bila na granici, a istarski čovjek razapet između interesa velikih sila no uvijek predan ideji slobode, suverenosti i borbenosti. Ta je predanost i borbenost Istru i danas dovela na mjesto najrazvijenije Hrvatske turističke regije (Aplauz) sa značajnim udjelom u ukupnom brutto domaćem proizvodu države, kao i potpora koju Vlada Republike Hrvatske pruža kroz javne investicije. Na području Istarske županije svjedoci smo velikih ulaganja, ne samo u cestovnu, već i u zračnu infrastrukturu i morskih luka, koja će doprinijeti još većem gospodarskom razvoju ove županije.

Javne investicije koje Vlada Republike Hrvatske provodi na području Istarske županije jasna su potvrda i čvrste opredijeljenosti Vlade premijera Andrije Plenkovića o ravnomjernom razvoju svih dijelova Republike Hrvatske. Tako svjedočimo nedavno završenoj Južnoj porečkoj obilaznici, kao i obnovljenoj poletno – sletnoj stazi Zračne luke Pula početkom ove godine. I s druge strane očekuje nas i 160.000.000,00 eura vrijedno ulaganje u izgradnju druge B1 faze Istarskoga ipsilona kojim će se završiti puni profil dionice između Pazina i tunela Učka, žile kucavice istarskog cestovnog krivotoka.

U planu nam je izgradnja druge faze dionice državne ceste između Vodnjana i Pule, ali i financiranje s 18.000.000,00 kuna vrijedne nabave autobusa za pružanje usluga javnog gradskog prijevoza na području Grada Pule.

Veliku važnost i ulaganja pridajemo i razvoju morskih luka i županijskog i lokalnog značaja pa su tako u ovoj godini osigurana sredstva i za izgradnju potpuno nove obale u

gradu Puli tik podno Antičke arene te sanaciju pomorskih graničnih prijelaza u lukama Novigrad i Umag.

Izrada Studije razvoja gradske luke Pula do 2030. godine koja je u tijeku pripremit će smjernice za daljnji razvoj infrastrukture i cjelokupnog poslovanja pulske zračne luke koja bilježi vrlo dobre rezultate.

Vrlo dobre rezultate Istarska županija bilježi u izradi projekata razvoja širokopojasne pristupne infrastrukture i to za područje gradova Buje, Buzet, Labina, Novigrad, Poreč, Rovinj te Općina Medulin.

Dostupnost visoko kvalitetne moderne infrastrukture jedan je od osnovnih preduvjeta digitalne ekonomije koja djeluje kao pokretač gospodarskog rasta i izravno i neizravno utječe na otvaranje novih radnih mjesta i mogućnosti dodatnih ulaganja.

Cilj svih navedenih ulaganja daljnje je podizanje razine gospodarskih aktivnosti u Županiji kao i bolja prometna povezanost Istre s ostatkom Hrvatske sa jasno namjerom kvalitetnije integracije istarskog poluotoka u nacionalni prometni sustav.

Uz sve rečeno i nedavno uspostavljena brza brodska linija između Pule i Zadra živuća je potreba spomenutih nastojanja.

Poštovane dame i gospodo, na kraju izražavam još jednom zadovoljstvo što sam danas ovdje sa vama u najzapadnijem kutku lijepe nam Hrvatske u drevnom Pazinu, srcu Istre, koja bilo crvena, bijela ili siva podjednako obiluje ljepotama i posebnostima, ali onim najvažnijim vrijednim istarskim ljudima.

Drage Istranke i Istrani, u vjeri kako ćemo zajedničkim snagama nastaviti raditi za dobrobit Istre i svih njenih ljudi koja ima podršku Vlade Republike Hrvatske želim vam sretan dan Županije.

Živjeli.
(Aplauz).

VODITELJICA:

Zahvaljujemo gospodinu Butkoviću.

Ringraziamo al signor Butković.

A sada poslušajmo još jednom gorana Griffa i skladbe

«Fritaja (Istrogeneto) i »Dobri ljudi« (Čakavština).

(Aplauz).

(Izvode spomenute dvije pjesme).

VODITELJICA:

Hvala još jednom Griffu i njegovim kompanjonima.

A sada pozivam Predsjednicu Republike Hrvatske, gospođu Kolindu Grabar Kitarović da se obrati uzvanicima.

Chiedo la parola alla Presidente della Republica di Croazia alla signora Klinda Grabar Kitarović.

AD – 8 KOLINDA KITAROVIĆ, Predsjednica Republike Hrvatske – prigodni govor

(Aplauz).

(Čuje se dovikivanje-vrati bistu).

KOLINDA GRABAR KITAROVIĆ:

Poštovani gospodine Župane,

Poštovana gospodo i uzvanici Predsjednika Hrvatskog sabora i Predsjednika Hrvatske vlade,

Poštovani predsjedniče u miru, gospodine Mesić,

Poštovani predsjedniče Županijske skupštine i vijećnici i predsjedniče Županijske skupštine Primorsko - goranske županije,

Poštovani načelnici, gradonačelnici, saborski zastupnici,

Poštovani gospodine Habulin,

Poštovani antifašisti, sudionici antifašističke borbe (Aplauz),

Poštovani Hrvatski branitelji (Aplauz),

Drage Istranke i Istrani,

Cijenjeni uzvanici,

Dopustite mi prije svega zahvaliti na pozivu na ovu svečanu sjednicu kojom Istarska županija obilježava svoj Dan i ujedno obnavlja sjećanje na 70. obljetnicu Pariškoga mirovnog sporazuma.

Rivolgo un saluto particolare a tutti i membri della minoranza Italiana che ancora oggri come nel corso della storia continua a dare un contributo speciale con la propria cultura allo sviluppo dell'Istria e della Croazia e partecipa con fieri parità in tutti gli aspetti della vita sociale. (Aplauz).

Prošle su 74 godine od slavnih Pazinskih odluka kojima su istarski narodni predstavnici pokrili prije izražene odlučnosti Hrvata i domoljuba svih nacionalnosti o priključenju Istre matičnoj zemlji Hrvatskoj.

Prošle godine imala sam čast posmrtno odlikovati istaknutog antifašista Ljubu Drndića, autora Proglasa od 13. rujna 1943., Proglasa kojim je autentično izražena volja naroda o pripadnosti Istre Hrvatskoj i ujedinjenju kako je istaknuto s ostalom našom Hrvatskom braćom uz topli Živjela Hrvatska Istra.

U tom pokliku izražena je sva ljubav Istarskih Hrvata prema domovini koji su, iako su oni kroz većinu svoje prošlosti odvojeni granicama oduvijek pripadali. To domoljublje nisu mogli ugušiti fašistički progono i zločini, nego su naprotiv potaknuli otpor tijekom kojega su kroz više od dva desetljeća borbe za slobodu i narodna prava život dali mnogi domoljubi, a mnoge su hrvatske obitelji bile prognane.

U Istri su pale prve žrtve fašizma u Europi i u njoj se rodio prvi antifašistički pokret. Svaki istarski domoljub bio je antifašist neovisno o ideološkoj pripadnosti.

Poseban doprinos toj narodnoj borbi za slobodu dalo je katoličko svećenstvo (Oooj, žamor, ooo,...) sjećajući se 70. obljetnice Pariške mirovne konferencije treba naglasiti da je katoličko svećenstvo predvođeno don Božom Milankovićem (Milanovićem) objavom Spomenice hrvatskog svećenstva u Istri i na druge načine preko Pariške mirovne konferencije dalo ključan doprinos konačnoj međunarodnoj potvrdi pazinskih odluka.

Domoljublje Istrijana istim je žarom došao do izražaja i u Domovinskom ratu najvećim mogućim odazivom u postrojbe Hrvatske vojske i policije. Svim Hrvatskim braniteljima iz Istarske županije dugujemo trajnu zahvalnost

(Hvala. Aplauz).

Srećom vremena fašizma, okupacije, rata i poratnih progona, vremena agresije na Hrvatsku vjerujem zauvijek su za nama. Istra danas kao jedna od hrvatskih županija snažno kroči putem razvoja. Nije stoga rijetko što upravo Istarsku županiju ističemo kao primjer uspjeha i napretka. Vaš uspjeh uz primjere drugih županija pokazuje da županijski model regionalnog razvoja nije kočnica razvoju nego je naprotiv model koji treba dalje unapređivati. A on bi bio još mnogo uspješniji kada bismo županijama, a isto tako gradovima i općinama, dali više funkcionalne i financijske samostalnosti. (Aplauz).

Žao mi je što to moram reći no sve Hrvatske vlade do sada samo su formalno isticala decentralizaciju kao politički cilj. Mi smo se međutim u tome gotovo ni pomaknuli. S druge strane županije su unatoč tome pokazale inicijativu, pokazale su da znaju razlikovati održivi razvoj, odgovorno upravljati novcem poreznih obveznika i koristiti se sredstvima Europskih fondova. Zašto onda nemamo povjerenja, zašto stalno centraliziramo funkcije umjesto da ih disperziramo. Vjerujemo li doista u načelo supstidijarnosti kada redovito zagovarimo ili je to tek mrtvo slovo u političkim programima naših stranka. Želim stoga naglasiti spustimo na razinu županija, gradova i općina sve ovlasti koje možemo spustiti, a da ne ugrozimo nacionalne i državne interese. (Aplauz).

Funkcionalna i financijska decentralizacija države smanjit će nepotrebno administriranje te jedinicama regionalne i lokalne samouprave omogućiti bržu realizaciju kvalitetnih investicija i dionični razvoj poduzetništva. Proširimo prostor poduzetničkoj slobodi, dajmo prostor društvene odgovornosti. Samo slobodan čovjek može biti kreativan i ujedno odgovoran za opće dobro, za život svoje zajednice i svoje domovine.

Isto tako držim da je decentralizacija važna i za razvoj demokracije, jer će politička vodstva županija, gradova i općina učiniti neposrednije odgovornima za svakodnevni život ljudi i društveni razvoj.

Na poslijetku to je važno i za naše nacionalne manjine koje će time preuzeti veću odgovornost u ostvarivanju svojih prava za razviti život svojih sredina kao i cijele domovine.

Dopustite mi na kraju srdačno čestitati vam Dan Istarske županije i 70. obljetnicu potpisivanja Pariškog mirovnog sporazuma koji je bio konačna potvrda narodne volje o pripadnosti Istre Hrvatskoj domovini.

Sva potpora vama gospodine Župane i vašim suradnicima u ostvarenju svih razvojnih projekata na dobrobit i budućnost naše Istre i cijele Hrvatske.

Hvala vam i živjeli
(Dugotrajan aplauz).

VODITELJICA :

Zahvaljujem Predsjednici Republike Hrvatske, gospođi Kolindi Grabar Kitarović na govoru.

Invito ora il presidente dell'Assemblea della Regione Istriana chiudere la seduta solene.

Pozivam predsjednika Skupštine Istarske županije, gospodina Valtera Drandia, da zatvori današnju svečanu sjednicu Skupštine Istarske županije.

(Aplauz).

VALTER DRANDIĆ:

Poštovane dame i gospodo, drugarice i drugovi, svi prisutni, hvala vam što ste uzeli učešće u ovoj svečanoj sjednici. Hvala svima koji su uzeli učešće za ovom govornicom, na riječima koje su uputili

Posebno zahvaljujem predsjednici Republike Hrvatske, gospođi Kolindi Grabar Kitarović, koja se odazvala našem pozivu, koja je, kao što ste čuli, dala snažnu podršku onome što mi iz Istre stalno zagovaramo, to je decentralizacija (Aplauz), to je jačanje naših lokalnih, regionalnih resursa, ovlasti, ali jasno i odgovornosti. Vjerujem da ako Hrvatska bude išla u tom smjeru da će i sve druge naše regije biti razvijene najmanje kao i Istra. (Aplauz).

Uz dobre želje još jedanput čestitke za Dan Istarske županije.

Vi auguro ogni bene.

Želim vam svako dobro.

Zaključujem ovu sjednicu.

Hvala lijepa.

(Aplauz).

Svečana sjednica je zaključena u 12,34 sata.

ZAPISNIK VODIO:

IVAN KLARIĆ

PREDSJEDNIK SIŽ:

VALTER DRANDIĆ